

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.

Hi-detéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s lap tulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

Magyar műemlékek.

Alig van város Magyarországon, mely ne dicsekedhetnék valami históriai vagy műemlékkel s ugyancsak alig van város, melyekben az emléket gondolják. Hogy milyen megbocsájthatatlan hanyagság ez a mi részünkről, az csak akkor tűnik szemünkbe, ha külföldi utazgatunk és látjuk, hogy a legkisebb város is áldoz műemlékeinek épségben tartására, hozzáférhetőségére és reklamizálására. Olasz-, Német-, Franciaország minden városkájában a polgármester elnöklété alatt, külön bizottságok őröködnék a helyi históriai és műemlékek fölött, amelyeknek ismertetésével az irodalomnak egy egész külön ága foglalkozik.

A mi városaink legnagyobb része szebbnél-szebb festői várossal bir, melyben azonban szabadon garázdálkodik az enyészet. Évről-évre omlanak és romlanak e romok, senki nem gondolja őket, a romokhoz vezető utak elhagyatottak és hozzáférhetetlenek.

Ugyanigy pusztítja az enyészet a műemlékeket, a régi házakat, szobrokat, sirboltokat és minden építészeti érdekességet, melyet az elődök ránk hagytak.

Ismét csak az okos és praktikus külföldre hivatkozunk, midőn állítjuk, hogy a várossok és a műemlékek fontos tényezői az idegenforgalom emelésének. Az idegenforgalom az, ami nálunk nincs meg s ami után folyton vágyódunk

és epedünk anélkül, hogy a helyzeten valamit lendítenénk. Külföldön nagy gondot fordítanak a városok intéző körei arra, hogy minél szélesebb körben tegyék ismertté a helyi nevezetességeket és műemlékeket, mert régen felismerték, hogy az ilyenek az utazó közönségre nagy hatással vannak.

Csak nálunk, a hol ritka természeti szépségek miljöjében fekszenek a műemlékek, nem tudják felhasználni ezt a természetes egyszerű előnyt.

De kulturális szempontból is nagy mulasztás, hogy várossainknak és műemlékeinknek nem viseljük gondját. Minden város ifjusága és kevésbé iskolázott felnőttek is egy egész darab históriát tanulhatnának a helyi műemlékekből. De ezt sem teszik a mi vidéki városainkban. Az akták és irások, melyek a műemlékekre vonatkoznak, ott hevernek a levéltárak legelrejtettebb zugaiban, még jó szerencse, ha el nem pusztulnak vagy el nem vesznek.

S ennek ellenében muzeumainkban kevés az érdekes és tanulságos látni való. Magyarország legértékesebb és legszebb műkincsei külföldi, elsősorban bécsi muzeumokban őriztetnek s most is, ha felfedeznek valami nagyobb szerű régiséget, az nem marad meg idehaza, hanem elviszik tőlünk. Olaszországban szigorú törvény tiltja a műkincsek kivitelét, mert azokat nemzeti vagyonnak tekintik, nemcsak a hozzájuk fűződő emlékek miatt, hanem az idegenforgalom szempontjából is.

ból is. Mert hisz Olaszország természeti szépségein kívül egyedül műkincseinek köszönheti óriási idegenforgalmát, mely a lakosság százazreinek jó s biztos kenyeret nyújt évente.

Csak nálunk hever mindez parlagon. A közönség körében nincs lelkesedés a mult emlékei iránt s nincs érzék a kulturális és gazdasági szempont iránt, mely a műemlékek és műkincsek fontossága mellett szól.

Okát ennek egyedül e ferde irányba terelődött iskolai nevelésben és az intézőkörök nemtörődömségében kereshetjük. Nálunk minden kezdeményezést — elég helytelenül — a kormánytól várnak s ha az állam megadná a direktívát a műemlékek és műkincsek kultuszára, az bizonyára nem is lenne hatástalan.

Hirek.

A száz éves szarvasi gymnasium.

Hosszu, száz esztendő telt már keresztül a szarvasi főgymnasium. S ezt a most közelgő októberben az iskolához méltóan akarják megünnepelni. Benka Gyula igazgató-tanár faradhatatlanul meg is tesz mindent, hogy az a lehető legfényesebben sikerüljön. Az ünnepséget négy egymástól független, egymással mégis szorosan összeillő részből tervezi. Reggel istentisztelet lesz, hol a fohász elmondására s az alkalmi beszéd megtartására a kerületi espereseket, mint az iskola egykori jeles tanítványait iparkodik

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCZAJA.

Szomorú nóták.

I.

Még vágyom érted, de e vágyás
Nem szerelem már többé, érzem.
Nem szerelemtől lesz, ha látlak,
Gyorsabbá már a szívverésem.

Ismerek jól; tudom, kicsiny vagy,
Lelked nem tiszta, gyenge, törpe . . .
Oh, mért is kellett még lehullnom
Csillagos égből, puszta földre?

El-elnézem merengve arcod,
S szemed tüzét csak úgy, mint régen.
Oh, de csak csalta délibáb vagy
Epedő vándor bús szemében.

Csak délibáb vagy már szememben:
Remeg a szívem, hogyha látlak,
De fájdalomtól, mintha benne
Reményvirágot tipornának!

II.

Nem leszek már egymagamban,
Nem hull könyvem titkon, lassan,
Ahol kelek, ahol járok,
Az útam is mindenfele
Barátokkal lesz majd fele,
Vigasztalnak a virágok!

Oh, hogyha te megérténéd,
Milyen az a virágbeszéd:
Kigyúlna az arcod, szemed,
A megbánás, vágy szállna rád
Olyan szépen elmondanák
Panaszomat, szerelmemet! . . .

Gulyás József.

Kevi história.

— A „Szarvas és Vidéke” eredeti tárczája. —

Hajdu Laczinak hitták a híres turkevei fiskálist. Vitéz magyar ember volt. Keresni kellett „kutyaságba” a párját. Különben, mint a „kunok hadnagya” végigharcolta a szabadságharcot is. Ismerték az osztrák tisztok s remegtek tőle. A világi áru után elakarták őt is fogatni, de nem sikerült, ámbátor nem menekült túl kevi nagy határján.

Egy izben üldözték is. S mindenütt nyomában jártak. De kijátszotta ekkor is az osztrák katonákat. Egy disznópásztor ruháját öltötte magára, míg arra az ő magyarkáját adta s beküldte a csárdába inni. Nyomán jöttek üldözői. A csárdában nem kaptak semmiféle utbaigazítást. Mikor pedig tőle kérdezték, hogy nem látta-e erre menekülni a kun hadnagyot, úgy eligazította őket, hogy többet Kevibe vissza se jöttek.

1860-ban már nyugodtabban lélegzett. Beleköltöz-

hetett az ősi házba, de az ügyvédséget nem folytatta. Ő nem ragasztott kétféjű sasos bélyeget az iratokra! . . .

Pitykés, gombos magyarkában járt. Betyáros pantallóján végig ezüst gombok csillogtak. Pörge kalapot csapott a fejébe s fokossal járt mindenhova . . .

Mikor már 60-ban az alkotmányosság szellője fujdogált, ha csöndesen is, félt tőle a nagy Kunságon minden hivatalnok (bachhuszár, mint ő nevezte) a fláncztól kezdve föl a kun kapitányig. Aki különben Kenéz Elek volt s jó komája Hajdu Laczinak.

Nagy-Kunsághoz akkor hat város tartozott: Turkeve, Kisujszállás, Kun-Madaras, Karczag, Kun-Szent-Márton, Kunhegyes; e hat városnak volt feje, kun kapitánya Kenéz Elek, kinnek nagyobb tekintélye s jogköre volt, mint ma a főispánnak. Székhelye Kun-Karczagon volt.

Kenéz sokszor mondogatta Hajdunak:

— Ne bolondozz Laczi. Előbb-utóbb beletörök a bicskád. Mit tánczoltatod mindig a hivatalnokokat?

Büszkén felelt Hajdus Laczi:

— Még csak egyszer lesz velők dolgom, de azt oszt elvégzem becsületesen.

Bár mindjárt gondolta Kenéz, hogy most valami kurucz kutyaságon tőri a fejet Laczi, iparkodott is csilapítani, de azt még se gondolta, amit elbeszéltek most olvasóimnak! . . .

Vasárnapi napon történt. A városban volt az összes lakosság.

Mint rendesen, templom után most is „publikáltak.”

megnyerni Benka Gyula igazgató-tanár. Az ifjúság énekára „Veni sancte“ örökbecsű zenei alkotást énekelné el az istentisztelet megkezdésül. A második részét az ünnepségnek a tornacsarnokban tartják, hol megnyitó és berekesztő éneket a főiskolai énekkar adna elő, míg Benka Gyula igazgató-tanár elmondja a gymnasium történetét s egy jobb szavaló diák alkalmi költemény előadásával emelné az ünnep fényét. A harmadik részt társas-ebéd képezné, amelyen jelen volnának az összes vendégek s a város előkelősége s a tanügy iránt érdeklődők összesége. Az ünnepségnek legtöbbet ígérő, negyedik része lenne az „Árpád“-ban rendezendő művészi estély. Szendy Árpád, a kitűnő zongoraművész s Chovan Kálmán nagynevű zeneszerzők ígérteék birja az igazgató, kik játékukkal vesznek részt a művészi estén, sőt Chovan Kálmán azt is ígéri, hogy szintén művész leányát vagy fiát is lehozza. Szabolcska is megígérte, hogy maga szavalja el költeményét, mit ez alkalomra ír, ha csak tetheti. Nánássy Géza kitűnő színész is megakarja nyerni az igazgató vig szavalására, ki szintén az iskola jeles növendéke volt. S végül egy emlékfüzetet szándékoznak kiadni, melyben az ünnepségeken elmondott, elszavalt s elénekelt dolgok benne foglaltatnának. Adja Isten, hogy siker legyen jutalma Benka Gyula igazgató-tanár fáradozásainak, mást ma ugye várhat. Különben ez az ünnepségnek csak általános körvonalozása, mely részleteiben még megállapítva nincs, nem is lehet, de minden bizonynyal sikerült lesz. Olyannak kell, de olyan is lesz az ünnepély, mely a szarvasi iskola jó hírét emelni fogja s a szarvasi iskoláról itt-ott keringő rossz híreket teljesen megczáfolja.

— Eljegyzés. Augusztus harmadikán vasárnap Benka Gyula igazgató szép és kedves leányát Jolán-t a szarvasi gimnázium derék tanára Saskó Sámuel eljegyezte. Sok boldogságot kívánunk megkötendő házasságukra!

— Nánássy Lajos a pécsi színház igazgatója Gyöngyi Izsót, ki a kolozsvári nemzeti színháznak s a budapesti „Vigszínház“-nak is kitűnő tagja volt: szerződtette. Tehát, ha Thuri Elemér játékában nem gyönyörködhetünk, pótolja azt majd Gyöngyi Izsó az ő természetes művészetével, ki mint a pécsi színház tagja Szarvason kezd meg szereplését.

— A diákok mulatsága. A szarvason időző tanuló ifjúság által rendezett multság erkölcsileg és anyagilag jól sikerült. Részletesen a mulatságról jövő számunkban írunk.

Mikor ennek vége lett s már-már oszladozni akart a népség, Hajdu Laczi állott a publikáló székre. Magasra emelte fókását, mikor annyit mondott:

Várjanak még csak kendtek egy kicsit!

Hatalmas hangját meghallotta s megismerte mindenki.

Mit akar a tekintetes ur? — sottogták a parasztok. Sebesen körül is vették.

— Hallgassanak meg hát kendtek!

— Halljuk tekintetes uram. Halljuk! Zugták már szinte követelősen hallgatói:

— Hát csak annyit akarok mondani, hogy délután mindnyájan vasvillákkal, fejszékkel felfegyverkezve jönnek a városházára! Értik?

— Értjük tekintetes uram! — Mondták lelkesen a parasztok.

— Letesszük a német hivatalnokokat mind. Választunk helyettük újakat. Ott legyenek!

— És ki hinné, ma, hogy ilyen rövid és egyszerű, az igaz, hogy világos szónoklat lázba hozza a népet. Pedig úgy volt.

Tudta is ezt minden hivatalnok s menekült előre, ki hova tudott.

Többen, így a jegyző is elment „Laczi bácsi“-hoz s könyörgött:

— Csak engem hagyjén meg laczi bácsi állásomban. Hiszen én jó magyar ember vagyok. Én harcoltam a szabadságháborúban is. Családom is van, mi lesz velünk?

— Nem lehet öcsém. S kutya, nem pedig jó magyar ember az, a aki bach korszakban hivatalnokskodott. Érted öcsém? Letesszünk téged is.

— De hát kit választanak helyettem?

— Ne törődj te avval. Akad ember mindenre. Úgy is lett. Ebéd után már minden számottehető ember a városháza előtt állott, fejszével, kaszával, vas-

— Olvasóink szíves figyelmébe. A pécsi színház igazgatósága értesíti a szarvasi színházbarát közönséget, hogy a tavalyi bérlők, ha helyeiket, főt akarják tartani kedden délelőtt jelentsék ezt a színház pénztáránál. Egyszersmind tudatjuk azt is, bérlőket váltani ugyanott lehet, mert a titkár, — s nagyon helyesen, — nem fog most házalni, mint azt ezelőtt tették.

— „Szomorú jelenség.“ A vágújhelyi Povázské Noviny ilyen című hírében azon kösereg, hogy dr. Dohnányi Lajos trencsényi ügyvéd kényszerítette (!) Krizau Z. trencsényi ág. ev. esperest arra, hogy magyar nyelven eskesse meg menyasszonyával. „Az ügyvéd e ténye, írja a. nevezett lap. a „hálátlan fiú“ tiszteletlensége „nagy atyjának“ emléke iránt és megtagadása az ő fáradságos harczi jogosságának. Biztosítjuk az új ügyvédet, hogy ezzel nem szerzet magának elismerést és az ájtatos tót népet egészen elidegenítette magától. Ki mint vet úgy arat.“ — (Érdekes, hogy a P. N egyik főinspirátora, Markovics ur, azt a lapszámot, melyben az idézett czik foglaltatik, Nyitra megye egyik számottevő tényszerzőjének azért küllte meg hogy az e — Markovics — jó magyar érzelmeit dokumentáló. vele az illető előtt. A szerk.)

— Szülők figyelmébe. F. hó 1-én az összes községi ovodák megnyitnak s ennek folytán az érdekeltek szülők figyelmébe ajánljuk, hogy oda ovodaköteles gyermekeiket beírassák.

— A „hazaáruló“ elnevezés nem megbélyegző. A tot sajtó, utalván arra, hogy „a mesterségesen szított kossuthista és kormányparti sovinizmus féktelenül dühöng s „már a magyarokat is elkereszteli hazaárulóknak, nemcsak az idegen nemzetiségűeket“, a Felvidéki Sajtóiroda közlése szerint, epés cikkben fejti ki álláspontját, hogy a hazaáruló kifejezés immár nem megbélyegző. „Nekünk, írja a Narednic Noviny, a kiket tót bölesöndktől kezdve egészen tót siunkig hazaárulóknak proskribálnak az ugató sovinizisták azért, mert tóttl beszélünk. imádkozunk és érzelünk, ezek után arra az álláspontra kell helyezkednünk, hogy a hazaárulás rágalma pusztá csaholás, a melynek nem szabad elterítenie beununket Isten-kijelölte unokról, a magas hazafiság utjáról, a hol felvilágosítjuk. öbresztjük, lelkesítjük a mi kedves tót népünk. A hazaárulás rágalmatól való félelmében eddig nem egy becsületes ember hallgatott, a mikor beszélnie kellett volna, visszavonult, a mikor előtérbe lépnie kellett volna. Most eljött a pillanat, a „hazaárulás“ rágalma. a sovinizmus e fegyvere redukálva van a maga valódi értékére minden becsületes ember előtt, a ki az ő stréber, sovínista „hazafiságáért“ nem kap piculákat. Ettől a titulusától tehát többé nem kell félünk! És mi ezszet is elhalgatjuk? Hol a kormány?

vilával, egyik-másik egy-egy ócska fringióval. Még az asszonyok közzül is sok harczi szomjijal várta a történendőket Zugó éljenzéssel fogadták a megérkező „tekintetes urat“: Hajdu Laczit.

S mondhatom gyorsan végeztek.

Emelvényre állott az öreg Kurucz s először választatott bíró.

— Tóth Mihály bíró letesszük!

— Éljen. Letesszük!

— Kit választanak helyette? Hallgatnak. Várják, hogy kit ajánl „a tekintetes ur.“

— Jó lesz-e Vad Albert.

— Jó lesz. Éljen Vad Albert.

— Hát jegyzőnek? Itt van a káplán ur. Jó lesz-e?

— Nagyon jól Éljen a tiszteletes ur! Ó lesz a jó jegyző.

S a legutolsó bakterig megválasztottak mindenkit egy pillanat alatt, kik tüstént elfoglalták állásukat. S állásában maradt, ugyszólván mind haláláig...

— Most már haza mehetnek kendtek. De legyenek mindig készen, mert hogy ha jönni találnak az ossztrák zsadárok — verekedünk.

— Ne félyen tekintetes uram.

S már oszolni kezdettek, mikor valaki elkialtotta.

— Hát a zsidókkal mi lesz tekintetes uram? . . .

Most már azokat kellene kiverni!

S ha egy szóval mondja Hajdu Laczi, hogy verjék ki, nem maradt volna irmagnak se zsidó Keviben. De így biztatta őket:

— Avval még várjunk egy kicsit! . . .

Gyökössy Endre.

— Csabán lesz Kossuth-ünnepély. A milyen mély megbotránkozással vettük azt a hirt, hogy Csaba városa nem iktatja jegyző-könyvbe Kossuth érdemeit s nem adakozik a Kossuth-szoborra s nem rendez ünnepélyt szept. 19-én, épen olyan örömmel halljuk most, hogy többen a legigazabb lelkesedéstől áthatva új közgyűlés egybehívását követelik. Nagy bizottság alakult a közönség körében is, hogy fényesen adja Csaba várossa Kossuth iránt érzett szeretetének tanujelét majd az ünnepélyen. Az ág. ev. templomban tautandó istentisztelet után népiünnepélyt rendeznek s ennek tiszta jóvedelmét a csabai Kossuth-szoborra adják. S városi testület is képviselteti magát a népiünnepen.

— A gyomai ifjúság. A Gyomán időző tanuló ifjúságnak Kató József debreczeni jogász diszlektőksége alatt működő szüniédei önképzőköré augusztusban népiünnepet rendez a népkertben Kossuth Lajos emlékére. Az ünnepi beszédet Kató József mondja. Ime a Gyomán tartózkodó diákok sem felejtkeznek el Kossuthról s mivel szeptember 19-én már szétzörödnak: Augusztusban rendeznek hallhatatlan emlékére ünnepélyt: Isten adjon nekik erőt!

— Műkedvelők Gyomán. A gyomai előkelőség adta elő szombaton, augusztus 2-án, a „Tündérlak Magyarhonban“ című régi darabot. Igazán dicséretes, szép törekvéssel. A női szerepeket Kálmán Ilona s Viltma, Lajosi Rózsika adták; a férfi szerepeket a városi hivatalnokok . . . Nagy szeretettel fáradozott a darab sikeres, előadása érdekében Kálmán Farkas kiváló zeneszerző a jökedvű gyomai kálvinista pap. Az előadást táncz követte — hajnalig! . . .

— Öngyilkos szerelmes férj. Szeretett — meghalt. Ez rövid élettörténete Sajóssy gyomai gyógyszerésznek . . . Megszerette egykor Békés megye legszép leányát, kibe szerelmes volt, Gyomán, a legkisebb diáktól kezdve, minden urnak nevezhető ember. Őt tartották legszerencsésebb s legboldogabb embernek, mikor ura lett a gyönyörű szép Mádai Gizának . . . Pedig ő lett a legszerencsétlenebb, a legboldogtalanabb férj . . . Időközben ugyanis Szegedre mentek lakni, hol a szép asszony a sok katona miatt megfélejtkezett hites uráról, megfélejtkezett — esküvőjéről . . . A szép virággal ennyele a szerelmes szellő, a szép asszonnyal a — katona. Talán azért is jött vissza Gyomára Sajóssy, hogy annyira a mennyire az ő gyönyörű virágát: boldogságát elrejtthesse? S lám a végzet azt akarta, hogy meghaljon . . . Kedden este 11 órakor jöttek ha a valamelyik gyomai tanjáról, hol egyik barátjuknál voltak hivatalosak . . . Othon hevesen összeszólkalkoztak s valami szegedi katona miatt erősen megtámadta Sajóssy az ő szép, de éppenséggel nem hívséges feleségét. Az asszony öcsce be is ment a nagy veszekedésre, de mikor Sajóssy rá kiáltott: — Takarodj ki, mert lelőlek mindkettőtököt! — kezéven elmenekült. Óvatos ügyességgel kisziklott kezei közül Gizikéje is s rögtön Szegedre utazott . . . Az egyedül maradt szerelmes férj a gyógyszerészárba ment, egy kemény papírra strychnint öntött s megmérgezte magát. Annyi ideje még volt hogy a szobába mehetett, ott ágyába feküdt, karját mellén összekulcsolta s — meghalt. S mikor szerdán reggel hat órakor csenditettek, a i azt tudakol.a, hogy kinek harangoznak, nem gondolta, hogy a szép Mádai Giza urának, a szegény Sajóssynak. Óriási a részvét Gyomán s mindenütt hol ismerték a szerencsétlen embert!! S a szép asszony vajjon nem gondolta-e, hogy elébb utóbb megöli az urát? . . . Suttognak, tulajgatnak! . . .

— Vizbe fult. Galó Mihály béres legény m. hó 27-én az u. n. élő Körös vizébe furdött, miközben tagyjait görce fogta meg s így ámbár jól tudott uszni a vízbe fult.

— Elvesztette a pénzét. Papp Sándor szegény ember lehet. Hogy egy kis pénzt szerezen július 29-én Veresegyházáról buzát hozott a szarvasi piacra amit itt 55 forintért el is adott. De mig a piactérről Robicsek gözmalmaig. onnan meg Pohl gözmalmaig ment, szerencsétlenül elveszítette. A szegény jó ember most már csak a jószívű megtalálót kéri, hogy illő jutalom fejében vigye fel a megtalált pénzt a rendőrséghez. Gondolja meg a megtaláló, hogy az a kis buza Papp Sándor aratási keresete volt s ne tegye szerencsétlenné a szegény embert!

Színészet.

— Színházi jelentés. Augusztus 15-én kezd meg Nádasy József szintársulata előadásait Szarvason s körül-belül hat hétig marad nálunk. Irányelve, amit ritkított és vastag betűkkel szedtetett a plakátokon, szép elfogadható: gondos összetanult, a mai kor igényeinek megfelelő előadások, gondos kerülése mind

annak, amit a színpad méltóságával összeegyeztethetőnek nem tart.

Ez után önkénytelenül is a színre kerülő darabokat nézzük s vizsgáljuk, hogy valóban az irányelvnek megfelelőleg vannak-e azok összeválogatva?

Általánosságban azt mondhatjuk, hogy szép az ígért műsor, de a kitűzött irányelvvel mind-műt nem esik össze.

Az operák és op-rették: Sun-Tay, Modell, Postás fiú, Ikrék, Svihákok, Hunyadi László, Hoffmann meséi, Trobadour, Bajazzók, Sevilliai borbély, Kék asszony, Boszorkányvár, Furcsa laboru, Bőregér, — valóban válogatottak. Egyedül a „Modell“ ellen van kifogásunk. Nem ugyan a második felvonásban előforduló modell-jel-nett miatt, de mert az egész darab, ugy zeneileg mint tartalmilag rossz fércmunka egyedül a „csiribiri“ dal szép benne; azonkívül a harmadik felvonás izléstelen fűrdő jelenete se nem kaczgató, sem nem pikáns, hanem egyszerűen izléstelenül bosszantó. De dicsére-

tünket kell nyújtannak az igazgatónak, hogy a műsorba fel vette Hunyadi Lászlót, Hoffmann meséit, s a Trobadourt, mint igazi klasszikus zenealkotásokat, ezt vidéki színpadokön nem igen láthatjuk, s ez már előre is jelezi. B. Ruzsinszky Ilona nagy művészetét.

De annál nagyobb pótlásokat hagy maga után a nem dalos színdarabok (vigjáték, tragédiák, színművek) összeválogatása.

A „Cirano de Bergeract“-ról s „Kurucz Feja Dávid“-ról nem kell szólnunk, e két darab dicsőséget szerez majdan itt is a színművészetnek és a színművészetnek. Jeles dolgunk halljuk „Kaint“ is. Amde „Zsába“ „Coralie és Társa“ amilyen rongy fércmunka (igaz, hogy olyan kaczagtató is); addig a „Zaza“ a színpad méltóságával össze nem egyeztetendő. S azon csodálkozunk, hogy Rákosiéktól is a „Sasok“-at adják bár ez is nevetető bolondság, de menyivel ér többet ennél „A képviselő ur.“

Szóval jót nagy hiányokat látunk. Nincs egy sarkeszmű tragédia nincs egy Moliere, Csikiféle vigjáték;

nincs egy igazi jó magyar színmű: Rang és Mód, Sötét pont. Nem találjuk a „Bort“ Gárdonyi e remekét, amit megnézne Szarvas művelt közönsége vagy az „Ocskai Brigadérost.“ Mind a két darab klasszikus alkotás, amit minden évben meg lehet nézni legalább egyszer-kétszer. De hisszük hogy az igazgató e sorokat ha elolvassa, pótolandja e hiányokat művészi lelkesedéssel és Szarvasi közönsége nem marad halálatlan érte. (ss)

712. III.

1902.

Kimutatás

Szarvas község 1902. évi II-ik évnegyedi népmozgalmáról.

I. Születés						II. Halálozás	III. Házaság
1. Rendes születés		2. Iker születés		3. Halva születés		a) Kihaltak a születésük óta nem születettek (a halva születésűeket nem számítva)	a) Kihaltak a születésük óta nem születettek (a halva születésűeket nem számítva)
a) törvényes	b) törvénytelen	és pedig	ezek közül	a) törvényes	b) törvénytelen		
fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő
115	116	3	4	2	8	2	8
4. Elvetélesi esetek száma 11						96	90
I. = 115 + 116 + 3 + 4 + 2 + 8 + 2 + 3 + 11 = 304						96	90
II. = 2 + 3 + 11 + 96 + 90 = 202 III. a) 34, III. b) 43						96	90

Ezek számadások alapján megállapítható hogy ez év negyedben a szaporulat határozottan, kedvezőtlenebb mondható, mert a szaporodással szemben a halálozási arány 75 %-át teszi, míg az előző (I. ső.) év negyedben 50 % a volt; örvendetes esemény azonban, hogy a törvénytelenek száma a múlt negyed évihez képest 50 %-al csökkent urha a halva születés és elvetélesek száma változatlan — A párosod és daczára a holt szonak — csak egy esettel csökkent. Szarvas 1902. évi július hó 26.

Viczian Mátyas,
anyakönyvvezető.

Clayton & Shuttleworth

megőrzésügyi gépjáratások Budapest Váci-körút 63. sz.

Locomobili és gőzcséplőgépek-készletek

2-65 3-vasúti ekek és minden egyéb vasúti gépek.

2-65 3-vasúti ekek és minden egyéb vasúti gépek.

Columbia-Diesel

legjobb erővel rendelkező, kőolajra-működő, darabok, gőz-alakú, egyediemes asztal-gépek.

Lincolni törzsgyáratunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Részletes ábrák, képek, melyek alapján a leghatékonyabb kiválasztás.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Thierry A. gyógyszerész

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhető hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotban, enyhíti a hurtot, csillapítja a vándorlókat véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégibb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknak. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, s a bel betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szelíden mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, juttatja az eltárgyat és az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájás-kor, odvasfogaknál és szajrothadaskor s általában minden fog- és szájbajknál, megszünteti a felbűlögést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi lorradásokra, orbáncz, kiütést, varak, megfagyott és megégetett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fullájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. cartonokban Ausztria-Magyarország minden postaiállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona, Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 60 fillér, Kevesebb nem küldetük szejjel. Szelküldés csak előfizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? bolott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majd nem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatának, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhető. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: a gyermekágyasok rossz természetű m. m. bajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbánczok esetében, továbbá mindenféle régi sevek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak, s csontvesedéseknél, vagás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karunkulus és r. knal; végre pokolvar, korömfeleg, körömgütyűs, a lábujk járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés által kisebesülése, torokdaganat meggyült vér, fűtégás stb. s. b. esetében. — A szállítás kizárólag az összeg eorle küldése mellett eszközöltetik. Két tévely csomagolással postai szállítás díjjal együtt **3 korona 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll.** Arra kérék mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskeltnk hamisítások vevésétől s arra uterjen, hogy a tévelybe benne van-e a fenti **vedjegyem** és cégem: **Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyalhoz“ Pregradában, egeelve.**

Ezen gyógyhatásukban felmunkhatatlan ket szer nemcsak a romlások uncs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem art sem a forroság, tehát minden evszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredménynyel járnak, legalább az orvos erkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért eretek- és hatáskeltnk ügynevezett pószereket venni, melyekért a pénzt há-zontalanul dobják ki, hanem mindig ezen reg kipróbált, ocsos és megbízható emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetosegre készenlében kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magan viseli, rendeljük meg egyszerre direkte és címezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógytár“ Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn
mellett, Központi raktár Budapesten Török I. gyógytárban, Zagrabban Mittelbach S. gyógytárban és Bérsben Brady L. gyógytárban.

Időjárás jelentés 1902. augusztus 1-ig.

Nap	Csapadék 24 ó, alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet. Az eső kezdete és vége.
		7 ó. reg.	2 ó. d. u.	9 ó. este	kő zép	
26		22.0	3.12	3.90	19.1	
27		22.7	32.8	19.8	19.7	
28		24.7	19.8	14.3	19.9	
29		20.2	27.5	10.8	19.1	
30		18.5	27.0	17.6	19.0	
31		19.2	30.0	18.6	19.8	
1		21.2	32.0	19.4	26.1	éjjel eső

Összefoglalás: Juliusi csapadék összege 27 mm. — Közepes hőmérséklet: 22.4 C. Juliusi maximum 34.0 C. jul. 1-én d. u. 2-kor. Minimum: 14.0 C. jul. 13-án reggel 7-kor.

Szarvas, 1902. augusztus 2. Plénözner Lajosa

Ha könyvtárát vagy szalon-asztalát a

Zichy Mihály

albummal, egy valóban értékes remekművel akarja díszíteni, akkor fizessen elő a Pesti Naplóra, hazánk e legrégibb, független és közkedvelt napilapjára. A diszmű ingyenes megküldése egész évi előfizetéshez van kötve de előlegezve megkaphatják már karácsonykor új előfizelőink is, a kik fél, vagy negyedéves részletekben, de megszakítás nélkül fizetnek elő. Az eredeti mű bolti ára 90 korona.

Tisztelettel a PESTI NAPLÓ kiadóhivatala.

FRANKLIN-féle

Magyar Remek-írók

Arany János
Arany László
Bajza József
Czuczor G.
Garay J.
Kemény Zsigmond
Szigligeti Ede
Tompai Mihály
Vajda János
Vörösmarty Mihály
munkái **csakis**

a FRANKLIN-féle
MAGYAR

REMEKÍRÓK
gyűjteményében jelennek meg.

Senki más

ez időszakra ki nem adhatja,
mert kizárólagos kiadó jogok
a Franklin-Társulaté.

Az 55 kötetes gyűjtemény
ára 220 korona.

Az öt kötetből álló első
sorozat megjelent.

Tartalma:
Arany János munkái I.
sajtó alá rendezi Riedl Frigyes.
Vörösmarty munkái I.
sajtó alá rendezi Gyulai Pál.
Tompai M. munkái I.
sajtó alá rendezi Lévy József.
Garay János munkái.
sajtó alá rendezi Ferenczi Zolt.
Csiky G. színművei.
sajtó alá rendezi Vadnay Károly.
E gyűjteményt kiegészíti

Shakspeare összes színművei

6 KÖTETBEN
kiadja a Kisfaludy-Társaság,
melyet köve 30
korona helyett 20 korona
kedvezményes áron kapnak

a Franklin-féle
Magyar Remekírók
megrendelői.

Havi részletfizetésre
beszerezhetők.

Vigyázat! a megrendelésnél
hogy a kínált gyűjteményben a
fenti felsorolt írók beemlítettek-e!

HIRDETÉMÉNY.

Van szerencsém Szarvas város és vidéke t. közönségének b. tudomására hozni, miszerint Szarvason Tajber I. G. czég alatt vezetett

FÜSZER, GSEMEGE, FEJTÉK és RÖVIDARU

üzletet átvettem és azt saját nevem alatt, vevőközönségem legnagyobb meglegedésére lelkiismeretesen folytatni óhajtom.

A fővárosban évek hosszú során át szerzett szakképzettségem már magában véve is elegendő biztosíték arra nézve, hogy a t. vevőközönséget pontos, gyors kiszolgálásban részesítenem. Árúimat pedig, tekintettel arra, hogy a legolcsóbb beszerzési forrásokkal állok összeköttetésben, a legolcsóbb áron tudom megszámítani.

Megrendelések kívánatra mindenkor a házhoz szállíthatnak.

A t. vevőközönség b. pártfogásába ajánlva magamat, maradtam

hittű tisztelettel
Varga Ferencz.

115. kgy.

Szarvas község előljáróitól.

1902.

Árverési hirdetemény.

Alulírott községi előljáróság által ezennel közhírré tétetik, hogy a Holt-Kőrösön gyakorolható halászati jog 1902. november hó 1-től 1905. január hó 1-ig terjedő 2 évi és 2 hónapi időre a község háza tanácstermében 1902. augusztus hó 8-ik napján d. e. 9 órakor fog nyilvános árverésen haszonbérbe adni. A kikiáltási ár 400 koronában van megállapítva. A képviselőtestület 115. 902. kgy. sz. határozatával jóváhagyott árverési feltételek szerint árverelők tartoznak a kikiáltási ár

10%-át bánatpénzül az árverés megkezdése előtt letenni s az árverés befejezése után a legtöbbet ígérő köteles ezen összeget az árverésen elért s egy évi bérösszegnek tekintendő összeg erejéig azonnal kiegyesíteni. Ezen összeg óvadék gyanánt fog szolgálni, bérlo javára takarékpénztári betétként kezelteik. A rézletes árverési feltételek a községi elsőjegyzői irodában megtekinthetők.
Szarvas, 1902. július 26-án.

Az előljáróság nevében:

Salacz József,
elsőjegyző.

Grimm Mór,
bíró

Ad. 5044. ikt.

Szarvas község előljáróitól.

1902.

Árverési hirdetemény.

Alulírott Szarvas község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező „Bazár” épületben a II-ik, III-ik, IV-ik és VII-ik számú helyiségek a község háza tanácstermében 1902. augusztus hó 8-án d. e. 9 órakor fognak nyilvános árverés útján bérbeadni. A kikiáltási ár helyiségenként 160 korona. A képviselőtestület 93/902. kgy. sz. határozatával jóváhagyott árverési feltételek szerint tartoznak árverelők az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül készpénzben letenni, a legtöbbet ígérő pedig köteles ezen összeget az árverésen elért és egy évi bérösszegnek tekintendő összeg erejéig azonnal kiegyesíteni. Ezen összeg óvadék gyanánt fog szolgálni, bérlo javára takarékpénztári betétként kezelteik s az utolsó évi bérösszeg kiegyenlítésére fordítatik.
Szarvason, 1902. július 26-án.

Az előljárók nevében:

Salacz József,
elsőjegyző.

Grimm Mór,
bíró

ELADÓ FÖLDBIRTOK.
Csaba-Csüd határában levő Kállai-féle 170 hold földbirtok eladó. — Bővebb értesítést ad Szolnokon, a Külső-Szolnokm. Takp. Igazgatóságán.

A SZARVASI HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

közhírré teszi, hogy üzleti működését augusztus 5-én (kedden) a Deák Ferencz-utca 107 sz. (Opauszky-féle) házban megkezdte. A bank engedélyez jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokokra, házak és épületek értékének beszámítása mellett, kivételesen csupán házakra is 1000 koronás vagy ennél magasabb összegű

évjáradékos készpénzkölcsönöket

árfolyamlevonás nélkül

tehát minden 100 koronáért 100 koronát fizet ki készpénzben.

A mindig egyenlő törlesztési részletek, melyekben a kamat és tőketörlesztés is befoglaltatik, fél évenként, vagy a fél tetszése szerint

évenként csak egyszer

fizetendők. E kölcsönök a legelőnyösebb feltételek és gyors elintézés mellett 16-tól 41 évig terjedő időre adatnak.

Előnyös feltételek mellett engedélyeztetnek továbbá 200 koronán aluli összegű

kölcsönök kötelezvényekre

is, ami a váltóval járó sok utánjárást és az óvatolást elkerülhetővé teszi. Nagyobb személyhitelek váltó alapján adatnak.

A kölcsönök hosszabbításánál (prolongálásánál) az alapszabályok értelmében a kamatokon felül semmiféle díj sem szedhető.

Takarékbetétek 4 $\frac{1}{2}$ % napi kamatozás mellett

fogadtatnak el. A tőkekamatadókat az intézet viseli és ezenfelül a tiszta haszonból

3% nyereség-részesedés

nyújtatik a betevőknek. — Bővebb felvilágosítások az intézetben készséggel nyújtatnak.

SZARVASI HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.